

Eudald Solà, la passió per Grècia i la cultura

La mort de l'hel·lenista Alexis Eudald Solà a 54 anys deixa orfe l'estudi de les lletres gregues a Catalunya. La seva ingent tasca, però, resta reflectida en l'àmplia biblioteca neohel·lenística que ell mateix ha anat creant.

Eudald Solà (Ripoll, 1946) era professor titular de grec de la Universitat de Barcelona.

Bé prou devia saber el professor Alexis Eudald Solà que els déus s'irriten sobre manera amb els humans que viuen de forma massa intensa, amb una arrogància que no es correspon amb el caràcter intrínsecament efímer de la vida. Però l'Eudald gaudia massa de la vida per comportar-se d'una altra manera. Per això, d'ell es pot dir que ha treballat amb el rigor d'un noucentista i ha viscut amb la intensitat d'un epicuri. El resultat ha estat una personalitat gens acomodàcia, que no combregava amb llocs comuns i que defensava els seus punts de vista amb un desacomplexament insòlit entre nosaltres. Des dels temps de Rubió i Lluch, i Nicolau d'Olwer –casualitats de la vida: els últims anys ha viscut en el pis on havia residit aquest polític i hel·lenista abans de marxar cap a l'exili– ningú no ha fet tant com l'Eudald Solà per a la difusió, a Catalunya, del grec modern. El qui ho dubti, que visiti la biblioteca neohel·lènica que ell ha anat creant, peça a peça, transportant els llibres d'Atenes a Bar-

celona, a la seu de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, ja que a la Universitat de Barcelona –de la qual l'Eudald era professor– no hi va trobar el caliu adient. Traductor de Kavafis i Kazantzakis, el professor Solà era considerat un dels neohel·lenistes més prestigiosos d'Europa i era rebut per les més altes figures de les lletres gregues –Ritsos, el premi Nobel Elitis...– com un dels seus; també a Itàlia, traductor com era de Vincenzo Consolo. Això li permetia dir que a Atenes, Tessalònica, Roma, París o Palerm s'hi sentia com a casa. Era un viatger empedreït, la seva dedicació a la neohel·lenística no li feia negligir les aficions pròpies d'un home de cultura: per la música, per exemple.

Amic, secretari i confident de Salvador Espriu, quan es va crear el Departament de Cultura en el primer govern de Jordi Pujol va ser nomenat cap de relacions culturals i des d'aquest càrrec va organitzar les primeres mostres de cultura catalana a l'estranger –aleshores, quan es va haver de guillotinar un cartell de Joan Miró perquè, a sota, hi posava

“Generalitat de Catalunya”–. Va ser el responsable directe del retorn de Josep Maria Flotats a Barcelona, del retrobament del pintor Clavé amb les institucions culturals catalanes, dels citals del seu amic Lluís Llach al Teatre Poliorama, una vegada recuperat... Tan exigent amb els altres com amb si mateix, l'Eudald era un idealista que s'havia imaginat que en sortir del franquisme entre tots seriem capaços d'edificar un país culturalment més sòlid i políticament més lliure. No ha estat

així, si més no en la mesura que ell esperava, i se'n dolia. Combatia de manera bel·ligerant la demagògia i el populisme, i això el feia crític envers determinades polítiques culturals que els partits d'esquerra van dur a terme durant els primers anys vuitanta, i que creia que havien gaudit d'una inaudita impunitat mediàtica. Tampoc no s'estava de dir el que pensava als polítics que més apreciava, com era el cas del president Pujol.

Vam treballar quatre anys junts, colze a colze, en la primera legislatura del govern Pujol. Amb Max Canher, Albert Manent, Aina Moll, Lluís de Carreras, Miquel Vilar, Roser Domingo i uns pocs més, vam viure l'aventura irrepètible de començar a crear, en els sentit físic i literal del terme, una administració de cultura a Catalunya. Però l'Eudald no era dels qui es complauen a mirar enrere. Per això deixa tanta feina per fer i per això la seva mort resulta tan injusta, tan terriblement colpidora per a tots els que el vam conèixer i el vam estimar.

Agustí Pons